

Názov školy: Spojená škola, Nám. Sv. Štefana 1533/3, Dunajská Streda

Org. zložky: Stredná športová škola – Középfokú Sportiskola
Stredná odborná škola rozvoja vidieka s VJM – Vidékfejlesztési Szakközépiskola

Školský rok: 2022/2023

Ústna maturitná skúška – slovenský jazyk a slovenská literatúra

Študijný odbor:	7471 M	športový manažment
	7451 J	športové gymnázium
	4210 M 17	agropodnikanie – chov koní a jazdectvo
	4210 M 04	agropodnikanie - farmárstvo
	2940 M 09	potravinarstvo – potravinár - kvalítár
	6324 M	manažment regionálneho cestovného ruchu
	6355 M	služby v cestovnom ruchu
	6323 K	hotelová akadémia

Zadanie 1

Konverzácia:

Rozprávajte o výchovnom poslaní masovokomunikačných prostriedkov - tlače, rozhlasu a televízie

- Aké druhy novín a časopisov u nás vychádzajú?
- Ktoré z nich čítate najradšej a prečo?
- Porozprávajte, aké články a rubriky bývajú v dennej tlači a ktoré čítate najradšej!
- Kedy najviac počúvate rozhlas, ktoré rozhlasové relácie poznáte?
- Porozprávajte, aký program sledujete v televízii najradšej?

Literatúra:

Hovorte o význame, úlohe a poslaní krásnej literatúry v procese formovania charakteru človeka

- Charakterizujte funkciu a poslanie literatúry
- Vysvetlite pojmy: literatúra, literárny smer - klasicizmus, romantizmus, realizmus
literárny druh: lyrika, epika, dráma /uved'te na ne príklady/

Zadanie 2

Konverzácia:

Rozprávajte o význame a poslaní filmu

- Vplyv filmu na formovanie charakteru človeka.
- Čo viete o histórii filmu?

Literatúra:

Charakterizujte počiatky slovanskej kultúry vo Veľkomoravskej ríši, hovorte o literárnych pamiatkach tohto obdobia!

- Charakterizujte politické a kultúrne snahy Rastislava
- Kultúrno-politický význam činnosti Cyrila a Metoda
- Pôvodná literárna tvorba Konštantína "Proglas"
- Klimentova pôvodná literárna tvorba Moravsko-panónske legendy
- Charakter literárnej tvorby Veľkej Moravy - feudálna náboženská literatúra /legendy/ a feudálna svetská literatúra /kroniky/

Zadanie 3

Konverzácia:

Aké požiadavky musia splňať krátke ústne prejavy?

- Aké slová najčastejšie používame, čo prezrádza reč človeka?
- Predneste krátke súvislé prejavy na tieto témy:
 - požiadajte o informáciu v cudzom meste
 - privítajte žiakov družobnej školy
 - preložte nasledovné zdvorilostné výrazy a doplňte vety:
 - "elnézést kérek, hogy ..."
 - "engedje meg, hogy bemutassam a ..."
 - "gratulálok és ..."
 - "nagyon kedves volt öntől, hogy ..."
 - "véleményem szerint ..."

Literatúra:

Hovorte o vzniku a vývine ľudovej slovesnosti /folklóru/

- Kedy a ako vznikla ľudová slovesnosť, čo je jej podstatou /obsahom/?
- Charakterizujte jednotlivé druhy folklóru!
- Vzťah ľudovej slovesnosti k umelej literatúre; zberatelia

Zadanie 4

Konverzácia:

Rozprávajte o dôležitosti osobnej hygieny a o zásadách správnej životosprávy

- Vysvetlite pojmy: osobná hygiena, hygiena odievania, hygiena pracovného prostredia!
- Rozprávajte o základných pravidlách životosprávy – správne stravovanie, vhodné obliekanie, psychohygiena, šport a pobyt na čerstvom vzduchu!

Literatúra:

Charakterizujte národné obrodienie v slovenskej literatúre, hovorte o prvom uzákonení spisovnej slovenčiny

- Čo je osvietenstvo - spoločenské pomery na Slovensku koncom 18. storočia
- Podnety a cesty prvého uzákonenia spisovnej slovenčiny Anton Bernolák
- Prvý slovenský román J.I. Bajzu - René mládenca príhody a skúsenosti.

Zadanie 5

Konverzácia:

Ako treba písať životopis, žiadosť a zápisnicu?

- Zostavte vlastný životopis, ktoré údaje potrebujete uviesť?
- Pripravte záhlavie žiadosti o prijatie do pracovného pomeru!
- Kedy sa píše žiadosť o prijatie do pracovného pomeru?
- Kedy sa píše zápisnica a ktoré údaje má obsahovať?

Literatúra:

Vysvetlite myšlienku všeslovanskej vzájomnosti, slobody, vlastenectva v básnickom diele Jána Kollára a Jána Hollého – dvoch hlavných predstaviteľov klasicizmu v slovenskej literatúre

- Myšlienka všeslovanskej vzájomnosti
- Interpretuj dielo Slávy dcéra J. Kollára a eposy J. Hollého

Zadanie 6

Konverzácia:

Hovorte o tvorbe a ochrane životného prostredia

- Čo tvorí naše životné prostredie?
- Ktoré ľudské činnosti poškodzujú naše životné prostredie?
- Aký vplyv má znečistené životné prostredie na človeka a na ľudstvo vôbec?
- Ako sa nazýva veda o životnom prostredí a čo má za úlohu?
- Ako sa vy snažíte neznečisťovať prírodu?
- Prečo si musíme chrániť naše životné prostredie?

Literatúra:

Rozprávajte o myšlienke boja za slobodu a o vlasteneckom cítení v básnickej tvorbe Sama Chalupku

- Interpretujte báseň Mor ho! /žánrová forma, tematický okruh, ideový okruh /idea/, postavy, prostredie, citát/

Zadanie 7

Konverzácia:

Hovorte o význame správneho a užitočného využitia voľného času

- Čo pre vás znamená rozumné využívanie voľného času?
- Čo považujete za užitočne prežitý čas?
- Rozprávajte, čo robíte vo voľnom čase, či ho máte toľko, koľko by ste chceli, čomu sa najradšej venujete, či máte nejaké hobby, ak áno, aké ...

Literatúra:

Vysvetlite, ako zobrazil boj za slobodu a vlastenectvo vo svojej tvorbe Janko Král'

- Poukážte na revolučnosť J. Král'a na základe rozboru ukážky!
- Na čo sú zamerané výzvy básnika a aký je ich zmysel?

Zadanie 8

Konverzácia:

Žitný ostrov - náš užší domov, Dunajská Streda

- Život obyvateľov v tejto oblasti v minulosti a dnes
- Hovorte o prírodných krásach Žitného ostrova
- Hovorte o terajších ekologických problémoch
- Rekreačné možnosti v okrese Dunajská Streda
- Dunajská Streda - centrum hospodárskeho a kultúrneho života ŽO

Literatúra:

Ľud, jeho tvorivá činnosť, láska a mravné hodnoty - pramene poézie Andreja Sládkoviča

- Umelecké zobrazenie osobných a spoločenských záujmov v Maríne
- Zarecitujte niektorú časť básne Marína!
- Poukážte na hlavný ideový význam básne Detvan!

Zadanie 9

Konverzácia:

Hovorte o prírodných krásach Slovenska

- Ktoré prírodné krásy a kultúrno-historické pamiatky našej vlasti poznáte?
- Rozprávajte o krásach Žitného ostrova!
- Aký význam má turistika a cestovný ruch pre jednotlivca a pre štát?

Literatúra:

Hovorte o prejave túžby po slobode, sociálnej spravodlivosti, o láske k rodnej zemi v básnickej tvorbe Jána Bottu

- Interpretujte dielo Smrť Jánošíkova/žánrová forma, tematický okruh, ideový okruh, postavy, prostredie, citát/.
- Citujte - zarecitujte naspamäť časť/úryvok/ básne!

Zadanie 10

Konverzácia:

Správanie sa mladých ľudí v spoločnosti

Aká je dnešná mládež a čo je príznačné pre životný štýl mladého človeka?

- Čo viete o pozdrave?
- Je dôležitý vonkajší vzhľad človeka/oblečenie, upravený a vkusný zovňajšok/?
- Podľa čoho si vyberáte oblečenie?
- Vysvetlite význam príslovia "Vtáka poznáš po perí a človeka po reči".
- Ako sa predstavíte staršej a ako seberovnej osobe?
- Aké správanie sa vám nepáči na mladých ľuďoch?

Literatúra:

Postavenie zemanstva v umeleckej tvorbe J. Kalinčiaka, P.O. Hviezdoslava a M. Kukučina

- Interpretujte dielo Reštavrácia od J. Kalinčiaka
- Vymenujte v ktorých dielach píše P.O. Hviezdoslav o zemanoch.
- Martin Kukučín - Keď báčik z Chochoľova umrie

Zadanie 11

Konverzácia:

Hovorte o význame hudby v živote človeka

- Čo vyjadruje hudba?
- Ako delíme hudbu?
- Aké hudobné nástroje poznáte?
- Akú hudbu máte najradšej?
- Ktorých významných hudobných skladateľov poznáte?

Literatúra:

Charakterizujte realistický obraz ľudu v lyrickom diele P.O. Hviezdoslava!

- Hlavné myšlienky v lyrickej tvorbe autora (ľud, láska, príroda, mládež, práca, národ, sloboda, antimilitarizmus, internacionalizmus)
- Interpretuj drámu Herodes a Herodias!
- Aké preklady má P.O. Hviezdoslav?

Zadanie 12

Konverzácia:

Význam vedy a techniky v každodennom živote

- Hovorte o význame vedy a techniky
- Prezentácia/Projekt o výdobytkoch vedy alebo techniky

Literatúra:

Hovorte o mravnej sile ľudu v protiklade s nemravným svetom utláčajúcich tried v epickom diele P.O. Hviezdoslava!

- Interpretujte dielo: Hájnikova žena
- /rozdiel medzi mravnými zásadami ľudu a pánov/

Zadanie 13

Konverzácia:

Bratislava - hlavné mesto Slovenska

- História a historické pamiatky Bratislavy
- Politické, hospodárske a kultúrne centrum Slovenska
- Moderná Bratislava - rozvoj mesta v prítomnosti a jeho perspektívy v budúcnosti

Literatúra:

Ako zobrazuje život dedinského ľudu, upadávanie zemanstva vo svojej realistickej tvorbe Martin Kukučín?

- Umelecký vývin realistickej poviedky Kukučina - Rysavá jalovica, Keď báčik z Chochoľova umrie, Neprebudený

Zadanie 14

Konverzácia:

Rozprávajte o vašom domácom prostredí

- Hovorte o byte/dome/, v ktorom bývate, opíšte jeho vzhľad a zariadenie!
- Ako si predstavujete harmonické rodinné prostredie?
- Vplýva rodinné prostredie na osobnú pohodu a pracovné výkony človeka?
- Kto alebo čo podľa vás najviac vytvára pocit "útulného domova?"

Literatúra:

Ako zobrazil vo svojich prozaických prácach sociálnu biedu a statočnosť ľudu Jozef Gregor-Tajovský?

- Interpretujte diela napr.: Mamka Pôstková, Do konca, Maco Mlieč!

Zadanie 15

Konverzácia:

Rozprávajte o meste, v ktorom bývate. Rozprávajte o dedine, v ktorej bývate.

- Kde leží mesto/dedina, v ktorom/ktorej bývate?
- Koľko má obyvateľov?
- Porozprávajte stručné dejiny Vášho bydliska.
- Aký je u Vás spoločenský, kultúrny a športový život?
- Aké kultúrnohistorické pamiatky sa nachádzajú vo Vašom bydlisku.

Literatúra:

Rozprávajte o obraze života ľudu a vidieckej inteligencie v dielach Boženy Slančíkovej-Timravy!

- Interpretujte poviedky z dedinského prostredia!
- Charakterizujte rodinu Ťapákovcov!
- S čím nebola spokojná a o čo sa usilovala Iľa?
- Prečo dochádza k sporu medzi Iľou a Ťapákovcami?

Zadanie 16

Konverzácia:

Rozprávajte o politickom systéme v Slovenskej republike.

- Čo je Ústava?
- Hovorte o najdôležitejších častiach/hlavách Ústavy.
-

Literatúra:

Hovorte o významných predstaviteľoch slovenskej lyrizovanej prózy - Ľudo Ondrejov, Margita Figuli

- Interpretujte diela: Zbojnícka mladosť, Tri gaštanové kone
- Povedzte, aký bol vzťah Petra a Magdalény!

Zadanie 17

Konverzácia:

Miesto a úloha dopravy v našom národnom hospodárstve

- Aké druhy dopravy poznáte?
- Charakterizujte jednotlivé druhy dopravy a dopravné prostriedky!
- Prečo treba dodržiavať pravidlá cestnej premávky?
- Aké skúsenosti máte z cestovania v prostriedkoch hromadnej dopravy?

Literatúra:

Charakterizujte slovenskú literárnu modernu a dielo jej hlavného predstaviteľa Ivana Krasku - bojovníka za krajšiu budúcnosť svojho ľudu

- Vysvetlite pojem moderna - symbolizmus
- Sociálne a revolučné motívy v lyrike I. Krasku
- Interpretujte básne: Otrok, Otcova roľa, Baníci
- Porovnajme Kraskov symbolizmus a symbolizmus A. Adyho

Zadanie 18

Konverzácia:

Rozprávajte o škodlivosti fajčenia, užívania alkoholu a drog

- Čo spôsobujú otravné látky v ľudskom organizme?
- Rozprávaj o príčinách vzniku závislosti od drogy!
- Prevencia a boj proti užívaniu alkoholu, drog a fajčeniu.

Literatúra:

Kritika buržoázných pomerov a malomeštianskej falošnej morálky a demokracie v tvorbe Janka Jesenského

- Charakterizujte diela z malomestského prostredia!
- Vysvetlite pojem moderna - symbolizmus
- Stručne zhrňte význam /Téma: prostredie, obdobie, v ktorom sa odohráva dej románu, zámer autora, postavy diela/

ZADANIE 19

Konverzácia:

Ako si predstavujem svoju budúcnosť?

- Porozprávajte o svojich súkromných a profesionálnych plánoch do budúcnosti!
- Ako si predstavujete svoje budúce pracovisko?
- Poskytla vám škola základy pre budúcnosť?

Literatúra:

Rozprávajte o vývine slovenského divadelníctva a slovenskej dramatickej tvorby do roku 1945!

- Načrtnite cestu vývoja, hlavné črty a tendencie slovenskej drámy a divadelníctva až po druhú svetovú vojnu!
- Stručne charakterizujte najvýznamnejšie diela slovenských dramatikov až do obdobia roku 1945, najmä: Chalúpkovu veselohru Kocúrkovo alebo Len aby sme v hanbe nezostali ... Palárikovo Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch
- Kto boli najvýznamnejšie osobnosti slovenského divadelníctva?
- Kde, v ktorých slovenských mestách sú profesionálne divadelné scény?

Zadanie 20

Konverzácia:

Charakterizujte pracovný pohovor so zamestnávateľom

- Stručne opíšte, ako by ste sa pripravili na osobný pohovor so zamestnávateľom?
- Prečo je dôležitá vonkajšia forma nášho písomného prejavu!
- Prečo je prvý dojem dôležitý a čo je potrebné si zobrať so sebou na pohovor?
- Na ktoré otázky je potrebné pri pohovore najčastejšie odpovedať? Improvizuj krátky rozhovor!
- Ako máme správne postupovať v prípade telefonického rozhovoru?

Literatúra:

Stručne charakterizujte literárnu tvorbu významného predstaviteľa povojnovej slovenskej literatúry: dielo Františka Hečku

- Interpretujte Hečkov román Červené víno: prostredie, spoločenské pozadie, postavy diela, zámer autora a jeho vzťah k zobrazovanej skutočnosti.
- Aké vzťahy vládli medzi členmi rodiny Habdžovcov?
- Povedzte krátko obsah úryvku vlastnými slovami!

Zadanie 21

Konverzácia:

Meteorológia, predpoveď počasia, ročné obdobia

- Aké je podnebie Slovenska?
- V ktorom podnebnom pásme leží Slovensko?
- Akým činnostiam sa venujú ľudia v lete?
- Charakterizujte dnešné počasie.

Literatúra:

Ako zobrazuje život slovenského ľudu v čase hospodárskej krízy, za okupácie a neľudskosť fašizmu vo svojom literárnom diele Rudolf Jašík?

- Stručne charakterizujte literárne dielo a životnú dráhu Rudolfa Jašíka!
- Interpretujte dielo: Námestie svätej Alžbety
- Charakterizujte spoločenské postavenie Igora a Evy!
- Ako hovorí autor o láske?
- Dokončite citát z diela: "Láska je nesmrteľná ..."

Zadanie 22

Konverzácia:

Moja najlepšia priateľka – Môj nejlepší priateľ

- Aké kladné a záporné vlastnosti má tvoja priateľka – tvoj priateľ?
- Čo je nápadné na jeho zovnajšku?

Literatúra:

Ako konfrontuje minulosť s prítomnosťou vo svojich dielach Alfonz Bednár?

- Aké hľadisko vystupuje do popredia pri zobrazovaní udalostí a ľudí v dielach Alfonza Bednára?
- Hlavne v ktorých svojich dielach sa pokúša konfrontovať minulosť a prítomnosť A. Bednár?
- Interpretujte dielo A. Bednára Sklený vrch!
- Charakterizujte vzťah Emy a Milana Kališa!
- Určte žáner, formu románu!
- Rozprávajte o tom, ako pôsobia na hlavnú postavu minulé udalosti v jej ďalšom živote!

Zadanie 23

Konverzácia:

Rozprávajte o poslaní rodiny a o dôležitosti rodinnej výchovy v živote človeka

- Charakterizujte rodinu/význam pojmu, čo je rodina a jej poslanie/!
- Vzájomné vzťahy členov rodiny, deľba práce, spoločný oddych, atď.
- Predstavte nám vašu rodinu!
- Vysvetlite príbuzenské vzťahy: strýko, svokra, neter, synovec, nevesta, bratranec, zať, vnučka, vnuk ...
- Z akej rodiny pochádzate/súrodenci: starší, mladší, ženatí, slobodní, vydaté/.

Literatúra:

Ako zobrazuje 2. svetovú vojnu a SNP vo svojej tvorbe Vladimír Mináč?

- Interpretujte jeho trilógiu Generácia!
- O akej generácii píše autor?

Zadanie24

Konverzácia:

Život a práca v škole - rozprávajte o našej škole, o práci a činnosti žiakov, o svojom triednom kolektíve

- Opíšte našu školu - vonkajší a vnútorný opis!
- Aké odbory sa tu vyučujú?
- Aké predmety ste sa učili?
- Prečo ste sa rozhodli študovať na strednej odbornej škole?
- Čo vás najviac zaujalo na našej škole?
- Povedzte stručne, čo vám dala táto škola!

Literatúra:

Oboznámte nás s tvorbou Petra Jaroša a s jeho prístupom k zobrazovanej téme

- Interpretujte román Tisícročná včela (kde sa odohráva dej, prečo je generačným románom)

Zadanie 25

Konverzácia:

Hovorte o možnostiach vzdelávania sa v našej vlasti

- Charakterizujte výchovno-vzdelávaciu sústavu v našej vlasti!
- Čo viete o štúdiu na vysokých školách?
- Porovnajete systém školstva v minulosti a dnes!
- Prečo je pre človeka potrebné vzdelávať sa a kde si môže vzdelanie nadobudnúť?

Literatúra:

Oboznámte nás s tvorbou Ladislava Mňačka

- Prečo emigroval L. Mňačko koncom 60. rokov?
- Čo odhaľuje vo svojich Oneskorených reportážach?
- Interpretujte dielo: Smrť sa volá Engelchen

Zadanie 26

Konverzácia:

Rozprávajte o význame športu v živote človeka

- Hovorte o histórii olympijských hier
- Aké druhy športu poznáte?
- Ktorých športovcov poznáte?
- Ktorý druh športu pestujete vo voľnom čase?

Literatúra:

Charakterizujte medzivojnovú drámu – tvorbu I. Stodolu a J. Barč-Ivana

- Aké témy spracovali autori vo svojej tvorbe?
- Charakterizujte drámu – Matka od J. Barč- Ivana a veselohru Jožko Púčik a jeho kariéra od I. Stodolu
- Charakterizujte Jožka Púčika a Rohatého! Ich kladné a záporné vlastnosti vyjadrite prídavnými menami!

Zadanie 27

Konverzácia:

Rozprávajte o zvykoch, sviatkoch a tradíciách na Slovensku!

- Ktoré sú štátne a cirkevné sviatky na Slovensku?
- Akou tradíciou sú hody?
- Ktoré sviatky máte radi a ktoré nie?
- Čo viete o sviatku sv. Valentína?

Literatúra:

Charakterizujte povojnovú slovenskú dramatickú tvorbu a jej predstaviteľa - Ivana Bukovčana

- Charakter a hlavné tematické okruhy slovenskej dramatickej tvorby v období po druhej svetovej vojne, ako i jej významnejší predstavitelia
- Ako konfrontuje morálne kvality ľudí vo svojom diele:
"Kým kohút nezaspieva" - Ivan Bukovčan?
- Posúďte správanie rukojemníkov.

Zadanie 28

Konverzácia:

Hovorte o jedlách a stravovaní

- Čo má obsahovať náš jedálny lístok?
- Ako sa u vás doma zvykne stolovať?
- Ktoré je vaše obľúbené jedlo?
- Aké jedlá zvyknete jesť na sviatky?

Literatúra:

Charakterizujte dramatickú tvorbu Š. Králik a P. Karvaša

- Aké motívy spracoval Š. Králik v hrách Posledná prekážka a Svätá Barbora?
- Prečo bol P. Karvaš zakázaným autorom?
- Aký problém rieši autor v diele Polnočná omša?
- Poznáte dramatikov a ich diela v súčasnej maďarskej literatúre?

Zadanie 29

Konverzácia:

Rozprávajte o životnom štýle a problémoch mladých ľudí

- Aké správanie sa vám páči na mladých ľuďoch?
- Ktoré negatívne vlastnosti mladých ľudí sa vám nepáčia?
- Počuli ste už o bungee jumpingu (bandzi džampingu)?
- Páči sa vám obliekanie mladých?

Literatúra:

Oboznámte nás s tvorbou M. Urbana – predstaviteľov medzivojnovnej literatúry!

- Interpretujte román M. Urbana- Živý bič
- Sformulujte hlavnú ideu románu.
- Charakterizujte Evu Hlavajovú .

Zadanie 30

Konverzácia:

Hovorte o význame divadla

- Čo viete o histórii divadelného umenia?
- Aký význam má divadelné umenie?
- Ktoré divadlá poznáte na Slovensku?
- Ktorých slovenských hercov, herečky poznáte?

Literatúra:

Predstav tvorbu súčasného prozaika - Ladislava Balleka

- Predstavte autora.
- Aké prostredie rád zobrazoval vo svojej próze?
- Interpretujte román „Pomocník“!
- Aký vzťah mal Riečan k pomocníkovi?